

SodaProducties

Bureau voor maatschappelijke innovatie

Doel

Wij geloven dat een wijkgerichte aanpak nodig is om burgers kansen te bieden om zich optimaal te ontwikkelen en deel te kunnen nemen aan de maatschappij. In een tijd van economische crisis en een terugtrekkende overheid moet er ruimte blijven voor persoonlijk contact en aandacht. Om dit te bereiken experimenteren we met nieuwe manieren om vrijwilligers in te zetten, het bedrijfsleven te betrekken en sociaal te ondernemen. Zo versterken we wat er al is door verschillende situaties, organisaties en/of personen te verbinden. Daarnaast zetten we ons in voor het delen van kennis en het verspreiden van best-practices op dit gebied.

Quote

Anne Heinsbroek, directeur:

“Juist in tijden dat overal wordt bezuinigd, zien we hoe belangrijk het is dat we als organisatie blijven experimenteren en innoveren. Dat we manieren vinden om met beperkte middelen toch veel te realiseren. En daarmee juist nu verschil kunnen maken; in de wijk, in de stad en in heel Nederland.”

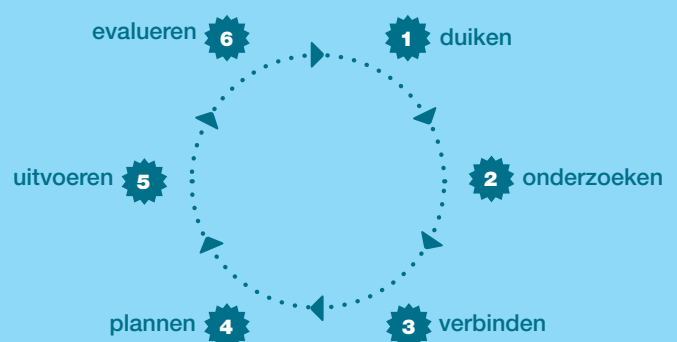
SodaProducties ontwikkelt structuren, projecten en materialen. Zo ondersteunen we wijkgerichte organisaties om slim gebruik te maken van kansen in de omgeving en hun bereik te vergroten.

Aanpak

SodaProducties werkt volgens de SodaMethode. Die begint bij het open en nieuwsgierig verkennen van de omgeving. Vanuit verschillende invalshoeken onderzoeken we een lokale situatie en relevante maatschappelijke ontwikkelingen. Hierbij werken we nauw samen met landelijke kenniscentra en lokale wijkgerichte organisaties. We gaan aan de slag gaan met oog voor effectiviteit en continuïteit. In onze aanpak experimenteren we, maar we blijven steeds kritisch terugblikken en de mogelijkheden tot vervolg en verbetering bepalen.

De zes stappen van de SodaMethode

SodaProducties

Activiteiten

De activiteiten van SodaProducties bestaan uit drie takken: ontwikkeling, uitvoer en dienstverlening. Signaleringen die daaruit voortkomen, leveren inspiratie en praktijkervaring op voor nieuwe activiteiten.

www.soda-producties.nl

Meer dan handen-vrijwilligersprijs 2012

SodaProducties ontving deze prijs, een initiatief van het ministerie van VWS. "De VoorleesExpress is een mooi voorbeeld van een initiatief dat aandacht heeft voor competentieontwikkeling bij alle betrokken partijen, van ouders tot vrijwilligers. Dat het project succesvol én overdraagbaar is, blijkt wel uit de snelle uitbreiding van locaties, aantal vrijwilligers en deelnemende gezinnen", aldus de jury.

Ontwikkeling

SodaProducties ontwikkelt altijd. Door te blijven kijken, luisteren en terugkoppelen, ontdekken we verborgen kansen, belangen en netwerken. Op lokaal én op landelijk niveau door aan te sluiten bij fondsen, bedrijfsleven, beleid en wetenschap. Onze bevindingen vertalen we naar nieuwe producten. Deze proberen we kleinschalig uit. Met een gezonde zelfkritiek, ontdekken we tijdig wat wel en niet werkt.

Praktijkvoorbeeld

We zagen de potentie van veel hoogopgeleide werkzoekenden, bedrijven die zich maatschappelijk willen inzetten en maatschappelijke organisaties die ondersteuning kunnen gebruiken. We onderzochten hun drijfveren en koppelden deze groepen aan elkaar. Daaruit is het project MATS – Maatschappelijke Traineeships – ontstaan.

Uitvoer

Als een product doorontwikkeld en gebleken succesvol is, dan pakken we de uitvoer groter aan en delen we deze ook met andere wijkgerichte organisaties. Bij onze producten is er ruimte voor persoonlijk contact waarbij burgers én bedrijfsleven optimaal worden betrokken. We bieden structuren, projecten en materialen die direct bruikbaar zijn en aansluiten op de praktijk. Doordat ze kritisch getest en verbeterd zijn, zijn ze bovendien efficiënt, duurzaam en effectief.

Praktijkvoorbeeld

De VoorleesExpress is een project dat kinderen met een taalachterstand vooruit helpt en buurtbewoners met elkaar in contact brengt. Landelijk stuurt SodaProducties het aan en lokaal wordt het uitgevoerd door wijkgerichte organisaties. Het project stelt deze uitvoerders in staat om burgers kansen te bieden om zich optimaal te ontwikkelen en deel te nemen aan de maatschappij.

Dienstverlening

Onze kennis delen we met anderen door te adviseren, trainen en te begeleiden. Met deze diensten ondersteunen we wijkgerichte organisaties om innovatiever te werken. We geven advies op het gebied van vrijwillige inzet, het betrekken van de omgeving, vraaggericht werken en burgerparticipatie.

Praktijkvoorbeeld

In 2012 zijn we door welzijnsorganisatie Portes gevraagd om met werknemers en management verdere invulling te geven aan de functie 'sociaal makelaar'. Tijdens trainingen en adviestrajecten lag de focus op de kracht van nieuwsgierigheid, goed luisteren en inspelen op belanghebbenden. Deze opdracht voerden we samen uit met organisatieadviesbureau Berenschot.

De boer op

Kinderen en ouders uit achterstandssituaties maken kennis met het plattelandleven en het boerenbedrijf.

Deze boerderijbezoeken hebben tot doel om:

- het perspectief van kinderen en ouders te verbreden;
- ouders te stimuleren om activiteiten met hun kinderen te ondernemen;
- kinderen te prikkelen om zich verder te ontwikkelen.

69

kinderen namen
een kijkje op een
boerenbedrijf

Aanleiding

Veel kinderen uit de stad en achterstandssituaties weten weinig af van het platteland en het boerenleven. In 2009 won SodaProducties samen met Boerderij in de Kijker de eerste prijs van het Rabobank Utrecht-Nieuwegein Dichtbijfonds. Van dit prijzengeld is het project tot de lente van 2012 gefinancierd. In 2012 heeft stichting A-wareness, van het bedrijf A-ware Food Group de financiering van het project overgenomen. Deze stichting nodigt zowel gezinnen uit achterstandswijken uit, als A-ware medewerkers en hun kinderen.

Resultaten

- 69 kinderen namen een kijkje in een boerenbedrijf
- 33 ouders namen deel aan het project
- 19 vrijwilligers ondersteunden het project
- 4 bezoeken aan 3 boerenbedrijven

Investeerder

- A-wareness, van het bedrijf A-ware Food Group
- Prijzengeld Rabobank Utrecht-Nieuwegein Dichtbijfonds

Quote

“Wonen er ook kamelen op de boerderij?”

Schipper, mag ik overvaren?

150

kinderen
ontmoetten
schippers

Het contact tussen schippers en bewoners van Kanaleneiland bevorderen. Zo:

- leren kinderen over het leven op het water en de beroepen in de binnenvaart;
- dragen we bij aan de leefbaarheid van de kade;
- zorgen we ervoor dat binnenvaartschippers vaker en met plezier aanleggen aan de kade en dat voorzieningen voor de binnenvaart beter benut worden.

Aanleiding

Rijkswaterstaat investeerde de afgelopen tijd veel in nieuwe ligplekken aan het Amsterdam-Rijnkanaal, bij de wijk Kanaleneiland. Toch leggen de schepen er niet altijd even graag aan: schippers hebben in het verleden wel te maken gehad met inbraak en vandalisme. Tegelijkertijd blijkt dat kinderen die opgroeien langs het kanaal weinig weten over de binnenvaart. Kortom: twee groepen die langs elkaar heen leven.

Resultaten

- 150 kinderen tussen de 8 en 12 jaar maakten kennis met de binnenvaart en ontmoetten schippers.
- 5 schippers gaven de kinderen een kijkje in hun leven.

- 8 schoolklassen bezochten samen met de schippers de kade en hebben daar de informatieborden bekeken die tijdens de vorige editie van het project zijn gemaakt.
- samenwerking met Stichting Pet'je af. Wij hebben een lesprogramma verzorgd over de binnenvaart binnen het Praktijk Gericht Weekend Onderwijs. De kinderen van de weekenschool maakten een poster voor op school en ansichtkaarten die ze in hun straat hebben uitgedeeld aan de buurt(kinderen). Met daarop informatie over de binnenvaart en de kade.

Investeerder

- Rijkswaterstaat

Quote

“Ik wil graag weten of het leuk is om op een schip te werken en te wonen? En is het spannend om in een storm te varen? Het lijkt mij eng om de weg kwijt te raken als je naar veel plaatsen vaart. Hier in de wijk raak ik nooit de weg kwijt en doe ik veel leuke dingen met vriendinnetjes! Doen jullie weleens leuke dingen op het schip?”

Platform VoorleesExpress

Franchise-organisatie

Platform VoorleesExpress ondersteunt de VoorleesExpress locaties in de uitvoer en is verantwoordelijk voor de landelijke uitrol van het project.

25.940
voorleessessies
hebben plaats-
gevonden

Aanleiding

De VoorleesExpress is begonnen als burgerinitiatief in Utrecht. Het project bleek al snel een succesformule en ook in andere steden ontstond interesse voor de VoorleesExpress.

Om landelijke uitbreiding mogelijk te maken werd in 2007 gekozen voor een franchise-formule. SodaProducties is franchisegever en Platform VoorleesExpress is de afdeling binnen SodaProducties die aanspreekpunt is voor franchisenemers en de franchise-activiteiten coördineert en uitvoert.

Resultaten

- 1.297 gezinnen zijn voorgelezen
- 1.557 vrijwilligers waren actief voor de VoorleesExpress
- 25.940 voorleessessies hebben plaatsgevonden
- 20 VoorleesExpress locaties in totaal
- 11 nieuwe VoorleesExpress locaties zijn gestart

Investeerder

- VoorleesExpress locaties middels een franchisevergoeding
- VSBfonds

Quote

“Seymen interesseert zich nu meer voor boekjes dan eerst. De juf zegt dat Seymen door het voorlezen goed vooruit gaat. Misschien gaan we straks in plaats van weer een autootje een boekje kopen.”

Platform VoorleesExpress

Ontwikkelingen

Met verschillende concrete projecten zoeken we naar manieren om de continuïteit van de VoorleesExpress locaties te waarborgen. Deze projecten zijn gekoppeld aan een specifieke doelstelling en ontwikkelvraagstuk.

Aanleiding

De VoorleesExpress groeit hard en er is landelijk veel vraag naar het project. Deze groei dwingt ons om te professionaliseren en processen slim in te richten. Tegelijkertijd staan veel sociale initiatieven onder druk door de economische crisis. Dit zorgt voor nieuwe uitdagingen om de continuïteit van het project te kunnen garanderen. Daarom hebben we met partners een aantal projecten ontwikkeld die inspelen op thema's als:

- landelijke uitbreiding naar kleine kernen
- professionaliseren van fondsenwerving
- naamsbekendheid vergroten
- transparante bedrijfsvoering
- efficiënter inrichten van de uitvoer
- samenwerking met scholen uitbreiden en professionaliseren

Resultaten

- De VoorleesExpress is opgenomen in de databank 'Effectieve Jeugdinterventies' van het Nederlands Jeugdinstituut.
- Nieuw intranet, relatiebeheer, webshop en deelnemers-matchingsysteem.

- Partnerschappen met scholen vormgegeven en pilots uitgevoerd, waardoor scholen de werving van gezinnen oppakken.
- Met ruim 20 locaties in gesprek over het opzetten van een nieuwe VoorleesExpress locatie, 11 nieuwe locaties in 2012 opgezet en in 2013 starten er nog eens 29.
- We bereiken in 2012 5 kleine kernen, in 2013 starten er 23.
- De transparantie van het project is vergroot door het aanbieden van een professioneel jaarverslag, het opzetten van een Raad van Advies en het doen van tevredenheidsenquêtes onder deelnemers.
- De naamsbekendheid van het project is vergroot. Dit is te zien aan de landelijke groei, het bezoek aan de website en sociale media en landelijke media-aandacht.
- De fondsenwerving is verder geprofessionaliseerd, door lokale projectleiders op te leiden, in te zetten op donateurs en de samenwerking met bedrijven vorm te geven.

Investeerder

- Eureka Achmea Foundation
- Oranje Fonds
- Skanfonds
- Stichting Kinderpostzegels
- Stichting Rabobank Foundation
- Rabobank Klantenfonds
- VSBfonds

Quote

“Afgelopen woensdag heb ik mijn voorleestraject met een grote glimlach afgesloten. We hebben er een groot feest van gemaakt!”

VoorleesExpress Utrecht

Reguliere uitvoer

De VoorleesExpress is een home-based programma dat door middel van het voorleesritueel de taalomgeving in huis verrijkt, het leesplezier en het aantal leeservaringen vergroot. Vrijwilligers lezen twintig weken voor bij gezinnen met een taalachterstand en leren ouders zelf de taalomgeving te verrijken. Dit bevordert de taalontwikkeling en geletterdheid bij kinderen. Daarnaast brengt de VoorleesExpress buurtgenoten met verschillende sociaalculturele achtergronden met elkaar in contact.

178
voorlezers
actief

Aanleiding

Tien procent van de Nederlandse kinderen begint het basisonderwijs met een taalachterstand. De stad Utrecht is hier geen uitzondering op. De VoorleesExpress speelt in op dit maatschappelijke probleem.

De VoorleesExpress is in januari 2006 van start gegaan in de Utrechtse wijk Kanaleneiland. Het initiatief hiervoor lag bij Anne en Marieke Heinsbroek van SodaProducties - bureau voor maatschappelijke innovatie. Het project is sindsdien sterk gegroeid en blijkt een succesformule.

Resultaten

- 179 gezinnen zijn thuis voorgelezen
- 178 voorlezers hebben zich ingezet
- 39 coördinatoren waren actief
- 3.580 voorleessessies hebben plaatsgevonden
- 23 gezinnen zijn doorverwezen
-

Investeerder

- Gemeente Utrecht
- VSBfonds
- Rabobank Utrecht-Nieuwegein Dichtbijfonds

Quote

“Voor de VoorleesExpress vond Mohammed (4) lezen een straf, nu vindt hij het erg leuk!”

VoorleesExpress Utrecht

Ontwikkelingen

Quote

“De VoorleesExpress gaat niet alleen over blije kinderen, maar ook over moeders met tranen in hun ogen, omdat hun voorlezer niet alleen mooi kan voorlezen maar ook goed kan luisteren.”

VoorleesExpress Utrecht zet in op groei en het waarborgen van financiële continuïteit. Meer specifiek: met dit project hebben we onze werkwijze en organisatiestructuur zodanig aangepast dat we meer gezinnen bereiken, meer vrijwilligers kunnen inzetten, meer gezinnen met hulpvragen kunnen doorverwijzen en beter aansluiten op het gemeentelijke beleid. Deze nieuwe aanpak is efficiënter en we maken meer gebruik van bestaande expertise en netwerken. Zo brengen we de kosten per gezin omlaag.

Aanleiding

We liepen tegen verschillende uitdagingen aan bij VoorleesExpress Utrecht waarvoor we een oplossing zochten. Deze waren:

- Gezinnen moeten lang wachten tot ze bij ons terecht kunnen door de vele aanmeldingen.
- Vrijwilligers moeten lang wachten tot ze kunnen starten door de twee startmomenten per jaar.
- Gezinnen en vrijwilligers haken af door lange wachttijd.
- De organisatiestructuur en het beperkte budget maken groei onmogelijk.
- Na deelname aan de VoorleesExpress verdwijnen geïsoleerde gemotiveerde gezinnen met duidelijke hulpvragen weer in de anonimiteit.
- We kunnen niet inspelen op enthousiaste particulieren die in hun wijk aan de slag willen met de VoorleesExpress.

Resultaten

- 90% van de gezinnen werd geworven via partnerscholen.
- Met 9 potentiële partnerscholen zijn we in gesprek.

- 21 partnerscholen, waarvan 2 brede scholen en alle voorscholen van Cumulus Welzijn in Overvecht. Hiermee dekken we de wijken Kanaleneiland, Lombok, Overvecht, Hoograven, Ondiep, Tuinwijk, Leidsche Rijn en Dichterswijk.
- 35 vrijwilligers hebben voorgelezen voor studiepunten. We hebben met zowel de Universiteit als de Hogeschool in Utrecht samenwerkingen opgezet om de structurele instroom van vrijwilligers vorm te geven.
- We hebben een interessant trainingsaanbod ontwikkeld voor vrijwilligers, waarin ze kunnen kiezen uit trainingen met de thema's kennisoverdracht aan ouders en meertaligheid.
- De prijs per gezin is enorm gedaald: van €795,- in 2011 naar €642,- in 2012.
- 5 autochtone gezinnen zijn bereikt. In samenwerking met Platform VoorleesExpress zijn verschillende materialen aangepast en is de landelijke PR nu helemaal toegerust op het voorlezen aan laaggeletterde gezinnen, ongeacht de achtergrond.
- Het voorleesdagboek is ontwikkeld. Dit persoonlijk voorleesdagboek voor elk kind rouleert tussen het gezin, de voorlezer en de docent; zo kunnen zij samen

het beste halen uit de VoorleesExpress. Vragen en tips, maar ook tekeningen, spelletjes en leuke opdrachten helpen daarbij.

- De matching tussen gezinnen en vrijwilligers doen we zoveel mogelijk op wijkniveau. In 2012 is VoorleesExpress Utrecht overgegaan op een nieuw matchingsysteem, waarbij het matchen op wijkniveau technisch mogelijk is gemaakt.
- We ontwikkelden de VoorleesExpress Boekenactie om bedrijven een aantrekkelijk 'instapaanbod' te bieden en ze te binden aan het project. Op die manier hebben we de eerste contacten gelegd met bedrijven die mogelijkheden bieden voor de toekomst.

Investeerder

- Evert Zoudenbalchhuis
- Gemeente Utrecht
- Marion G. Polak Stichting
- Oranje Fonds
- Stichting Tjallingga
- Winter-Heijnsius stichting

Financieel overzicht

Balans per 31 december 2012

	2012	2011		2012	2011
Vaste activa			Passiva ondernemingsvermogen		
materiele vaste activa	16.092	25.683	algemene reserves	149.251	139.053
totaal vaste activa	16.092	25.683	bestemmingsreserves	11.245	28.395
			totaal vermogen	160.496	167.448
Vlottende activa			Langlopende schulden		
vorderingen	106.034	92.564	lening	0	1.060
betalingsmiddelen	207.198	195.063	totaal langlopende schulden	0	1.060
totaal vlottende activa	313.232	287.627	Kortlopende schulden		
Totaal activa	329.324	313.310	schuldenbelasting/pensioenpremie	7.356	8.538
			vooritontvangen baten	137.648	99.600
			crediteuren en overlopende passiva	23.823	36.665
			totaal kortlopende schulden	168.828	144.803
			Totaal passiva	329.324	313.311

Toelichting

Jeroen Witteveen, registeraccountant bij Blömer Accountants en Adviseurs

“Bovenstaande balans per 31 december 2012 en exploitatierekening 2012 zijn op juiste wijze afgeleid uit de jaarrekening van Stichting SodaProducties te Utrecht die wij hebben gecontroleerd. De balans en exploitatierekening 2012 zijn onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de stichting opgesteld. Voor een beter inzicht in de financiële positie en in de resultaten van de Stichting SodaProducties te Utrecht, alsmede in de reikwijdte van onze controle, dienen bovenstaande balans en exploitatierekening 2012 te worden gelezen in samenhang met de door ons gecontroleerde jaarrekening. Bij de door ons gecontroleerde jaarrekening 2012 van Stichting

SodaProducties te Utrecht hebben wij op 21 februari 2013 een goedkeurende controleverklaring verstrekt. Op bovenstaande balans per 31 december 2012 en exploitatierekening 2012 is geen accountantscontrole toegepast.”

Minder inkomsten en reorganisatie

Begin 2012 werden een aantal incidentele projectsubsidies niet toegekend, die wel waren begroot. Ook de inkomsten vanuit trainingen en advies vielen tegen. Dit zorgde voor onverwachte tekorten op de begroting. Deze tekorten en vooruitzichten waren zodanig dat we tot een reorganisatie hebben besloten, waarbij per oktober 2012 twee vaste medewerkers zijn ontslagen en een tijdelijk contract niet werd verlengd. Daarnaast hebben we bezuinigd op een aantal andere vaste lasten.

Beperkt verlies

Door dit tijdige ingrijpen is het verlies beperkt gebleven en kan SodaProducties 2013 starten met een gezonde begroting. In deze jaarrekening is te zien dat het doorvoeren van deze maatregelen wel arbeidsintensief was en er meer tijd besteed is overheadtaken dan vooraf begroot.

Sponsoring in natura

Daar waar sprake is van sponsoring in natura, namen we op basis van (proforma) facturen zowel de kosten als de baten in de boekhouding op. Hierdoor ontstaat een realistisch beeld van de gemaakte kosten en de bijdrage van sponsors.

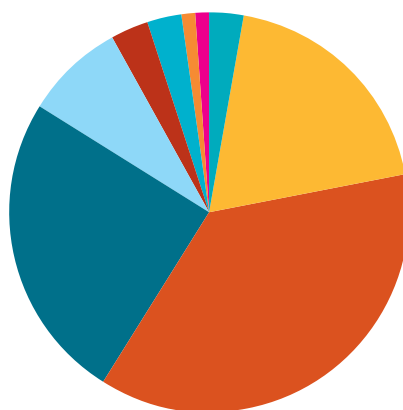
Voor meer informatie kunt u de volledige jaarrekening 2012 bij ons opvragen.

Staat van baten en lasten

Lasten	2012	2011	Baten	2012	2011
Personeelslasten	304.267	327.425	subsidies	306.243	432.202
Afschrijvingskosten	9.936	13.009	sponsoring/giften	53.376	141.043
Huisvestingskosten	13.378	15.665	overige baten	83.945	48.039
Organisatiekosten	44.059	63.811	rente en bankkosten	3.097	4.037
Activiteitenkosten	81.972	181.819	Totaal baten	446.660	625.321
Overige lasten		-52			
Totaal lasten	453.611	601.677	Resultaat	6.952	23.644

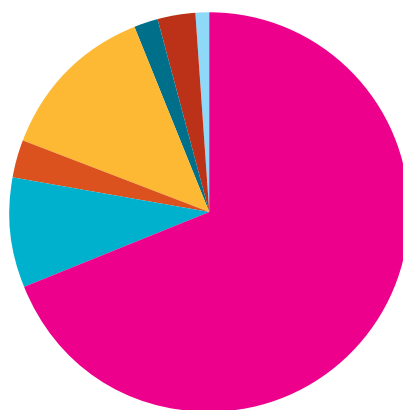
Verdeling baten over projecten

Algemeen	€ 15.320	3%
Platform VoorleesExpress basis	€ 83.324	19%
Platform VoorleesExpress ontwikkelingen	€ 163.767	37%
VoorleesExpress Utrecht basis	€ 113.821	25%
VoorleesExpress Utrecht ontwikkelingen	€ 37.879	8%
SodaDiensten	€ 11.599	3%
Maatschappelijk Verantwoord Studeren	€ 13.860	3%
De Boer Op	€ 2.985	1%
Schipper, mag ik overvaren?	€ 4.105	1%
Totaal	€ 446.660	100%

Bronnen van inkomsten

Subsidies	€ 306.243	69%
Sponsoring in natura	€ 38.361	9%
Giften/donaties	€ 15.014	3%
Franchisebijdragen	€ 59.950	13%
Deelnemersbijdrage	€ 1.155	-
Materialen Platform VoorleesExpress	€ 9.197	2%
SodaDiensten	€ 12.285	3%
Overig	€ 1.359	-
Rente	€ 3.097	1%
Totaal	€ 446.661	100%

Werknemers

Het aantal betaalde medewerkers bedroeg in 2012 ruim 8 fte en in 2011 ruim 9 fte.

In 2012 is om bedrijfseconomische redenen een reorganisatie doorgevoerd.

De personeelsformatie op 01-01-2012 bedroeg 9,9 fte. Op 01-01-2013 is dat nog 4,8 fte.

uren	2012	2011
Werknemers	12.182	14.000
Stagiaires	2.201	2.450
Vrijwilligers	12.220	8.340